

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia lutego 2014 r.

DSR-II-022-1-3-EK/14

Pani
Małgorzata Hirszel
Sekretarz
Komitetu Rady Ministrów

Przekazuję, w załączeniu, *projekt ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów* z prośbą o skierowanie pod obrady Komitetu Rady Ministrów.

Projekt jest wpisany do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów pod pozycją UB 27. Stanowi on realizację wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt K 27/13, zgodnie z którym art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548), został uznany za niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.).

Przedmiotowa regulacja została opracowana w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, we współpracy z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów, Rządowym Centrum Legislacji oraz Ministerstwem Finansów.

Projekt określa m.in. zakres i szczegółowe warunki ustalania i przyznawania zasiłków osobom, którym prawo do świadczenia pielęgnacyjnego wygasło z mocy prawa na podstawie przepisów ustawy nowelizującej.

Zasiłki dla opiekunów, przyznawane na podstawie projektu przysługiwać będą w wysokości 520 zł miesięcznie, za okresy po dniu 30 czerwca 2013 r., w których osoba spełnia warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów ustawy

o świadczeniach rodzinnych obowiązujących w dniu 31 grudnia 2012 r. i nie miała ustalonego prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego.

Jednocześnie informuję, że projekt był przedmiotem uzgodnień międzyresortowych, w toku których uwagi zgłosił Prezes Rządowego Centrum Legislacji (pismem z dnia 25 lutego 2014 r., znak: RCL.DPS-50-22/14), Minister Finansów (pismem z dnia 20 lutego 2014 r., znak: FS14/0310/3a/87/MIY/14), Minister Zdrowia (pismem z dnia 19 lutego 2014 r., znak: MZ-PR-WL-022-38405-2/MC/14), Minister Spraw Wewnętrznych (pismem z dnia 21 lutego 2014 r., znak: DP-III-0232-69/2014/RA), Minister Administracji i Cyfryzacji (pismem z dnia 24 lutego 2014 r., znak: DP-WL.0210.216.2014) oraz Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego (pismem z dnia 21 lutego 2014 r., znak: DL/198/14).

1. Odnośnie do uwag zgłoszonych przez Prezesa Rządowego Centrum Legislacji, informuję, że:

- uwzględnienie uwagi zgłoszonej w pkt 1, dotyczącej wypłaty zasiłków dla opiekunów za okres wstecz łącznie z ustawowymi odsetkami wiązałoby się z dodatkowymi skutkami finansowymi, które nie zostały uwzględnione podczas opracowywania przedmiotowego projektu. Zgodnie z szacunkami dokonanyymi w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, wypłata zasiłków dla opiekunów łącznie z ustawowymi odsetkami wymagałaby zabezpieczenia na ten cel dodatkowych 61,6 mln zł. Mając na uwadze powyższe konieczne wydaje się przanalizowanie możliwości budżetowych państwa w tym zakresie.

- uwaga zgłoszona w pkt 2, dotycząca opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia wejścia w życie ustawy budzi wątpliwości w kontekście możliwości wprowadzenia takiego rozwiązania. Projekt przewiduje objęcie osób pobierających zasiłki dla opiekunów ubezpieczeniem zdrowotnym od momentu wydania decyzji o ustaleniu prawa do tego zasiłku. Nie ma natomiast możliwości zwrotu poniesionych wydatków przez osoby, które w okresie przed dniem wejścia w życie ustawy korzystały z opieki medycznej. Zwrot taki wiązałby się z koniecznością ustalenia organu zobowiązanego do ustalania i wypłacania przedmiotowych wydatków. Organ taki byłby jednocześnie zobowiązany do ustalenia zasadności poniesionych wydatków przez osoby korzystające ze świadczeń zdrowotnych. Wydaje się, że lepszym rozwiązaniem jest pozostawienie tej kwestii do indywidualnego rozstrzygnięcia w procedurze cywilno-prawnej, w której to każda osoba indywidualnie ma prawo wystąpić z roszczeniem cywilno-prawnym, mającym na celu

uzyskanie rekompensaty za poniesione wydatki lub odszkodowania z uwagi na niepodleganie w tamtym okresie ubezpieczeniu zdrowotnemu.

- odnosząc się do uwagi zgłoszonej w pkt 3, dotyczącej możliwości łączenia sprawowania opieki z pracą zarobkową (za kwotę mniejszą niż 520 zł miesięcznie) i związanej z tym możliwości wypłaty wyrównania w sytuacji, gdy wynagrodzenie byłoby niższe niż wysokość zasiłku dla opiekuna informuję, że uwaga nie została uwzględniona. Mając na uwadze przede wszystkim cel zasiłku dla opiekuna, którym jest rekompensata utraty zatrudnienia przez osobę, która opiekuje się niepełnosprawnym członkiem rodziny brak jest możliwości zaakceptowania łączenia zatrudnienia ze sprawowaniem opieki. Należy wyraźnie podkreślić, że osoby te do końca czerwca 2013 r. pobierały świadczenie pielęgnacyjne wyłącznie w sytuacji gdy nie podejmowały aktywności zawodowej, w związku z czym na takich samych zasadach przyznawany powinien być zasiłek dla opiekuna, który jest realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

- uwagi zgłoszone w pkt 4, 5 i 6 dotyczące konieczności rezygnacji z określania terminu na złożenie wniosku jako terminu prekluzyjnego, określenia okresu na jaki prawo do zasiłków dla opiekunów będzie przyznawane oraz konieczności sporządzenia Oceny Skutków Regulacji do przedmiotowego projektu zostały uwzględnione.

2. Uwagi zgłoszone przez **Ministra Finansów** dotyczące:

- a) wskazania źródła finansowania wydatków dotyczących opłacania składek,
- b) doprecyzowania treści uzasadnienia w zakresie okresu, za który opłacane są składki na ubezpieczenie zdrowotne i terminu w jakim powstanie obowiązek opłacenia tych składek,
- c) uwzględnienia w kalkulacji kosztów budżetu państwa podziału na koszty świadczeń, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz szacunków skutków finansowych dla Narodowego Funduszu Zdrowia w zakresie dodatkowych przychodów z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne,
- d) wskazania w jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane

- zostały uwzględnione.

W zakresie uwagi dotyczącej konieczności przeprowadzenia przez kierownika ośrodka pomocy społecznej rodzinnego wywiadu środowiskowego w celu potwierdzenia faktu sprawowania opieki za okres od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia poprzedzającego dzień wejścia

w życie ustawy, informuję, że projekt ustawy przewiduje procedurę umożliwiającą weryfikację sprawowanej opieki za ten okres. Zgodnie z art. 4 ust. 4 projektu ustawy jest przewidziana możliwość odebrania przez organ administracji publicznej oświadczenia złożonego pod rygorem odpowiedzialności karnej, o spełnianiu warunków do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r., zarówno za okresy wstecz jak i w dniu składania wniosku.

Odnośnie do uwagi dotyczącej dokonania zmian w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych informuję, że zasiłek dla opiekuna jest zasiłkiem mającym charakter incydentalny oraz jest ograniczony temporalnie. Mając na uwadze powyższe, w uzgodnieniu z Rządowym Centrum Legislacji przyjęto zaproponowany w projekcie sposób uregulowania przedmiotowej kwestii.

3. W zakresie wątpliwości zgłoszonej przez **Ministra Zdrowia** dotyczącej katalogu ustaw wymienionych w art. 11 ust. 1 projektu ustawy, informuję, że zgodnie z art. 8 projektowanej regulacji osoba pobierająca zasiłek dla opiekuna podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego, na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. Podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających zasiłek dla opiekuna jest wysokość tego zasiłku. Powyższy przepis określa więc wszystkie zasady opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna, analogicznie do sytuacji osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. Dlatego też nie wydaje się konieczne dodatkowe odwoływanie się do przedmiotowej ustawy i określenie, że ilekroć jest w niej mowa o świadczeniu pielęgnacyjnym należy przez to rozumieć także zasiłek dla opiekuna.

4. Uwagi zgłoszone przez **Ministra Spraw Wewnętrznych** do art. 2 i art. 11 projektu, mające charakter redakcyjny, zostały uwzględnione. Ponadto, odnośnie do propozycji zdefiniowania pojęcia „zasiłek dla opiekuna”, informuję, że zgodnie § 146 zasad techniki prawodawczej, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. definicję danego określenia formułuje się w enumeratywnie wymienionych sytuacjach, mianowicie, jeżeli:

- dane określenie jest wieloznaczne,
- dane określenie jest nieostry,
- znaczenie danego określenia nie jest powszechnie zrozumiałe, lub
- ze względu na dziedzinę regulowanych spraw istnieje potrzeba ustalenia nowego znaczenia danego określenia.

Mając więc na uwadze powyższe oraz fakt, że przedmiotowy projekt odnosi się w sposób szczegółowy i kompleksowy jedynie do tego właśnie zasiłku, formułowanie specjalnej definicji tego pojęcia nie znajduje uzasadnienia.

5. Odnośnie do uwagi zgłoszonej przez **Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego** oraz **Ministra Administracji i Cyfryzacji** dotyczącej konieczności dokonania zmian w ustawie o opłatach abonamentowych z uwagi na niewystarczające odwołanie się do przedmiotowej ustawy w art. 11 projektu poprzez określenie, że ilekroć jest w niej mowa o świadczeniu pielęgnacyjnym należy przez to rozumieć także zasiłek dla opiekuna, informuję, że zasiłek dla opiekuna jest zasiłkiem mającym charakter incydentalny oraz jest ograniczony temporalnie. Mając na uwadze powyższe, w uzgodnieniu z Rządowym Centrum Legislacji przyjęto zaproponowany w projekcie sposób uregulowania przedmiotowej kwestii.

Jednocześnie informuję, że Ocena Skutków Regulacji została uzupełniona o wskazanie ewentualnych skutków finansowych z uwagi na zmniejszenie wpływu z abonamentu radiowo-telewizyjnego.

→ szczerze m

MINISTER
Jarosław Duda
SEKRETARZ STANU

Załączniki:

- 45 egzemplarzy projektu
- wersja elektroniczna projektu